

Резултати од мониторингот за известувањето на медиумите за синдикални теми

Вовед

Основна цел на мониторингот беше да обезбеди доволно квалитетни и релевантни информации за анализа на начинот на кој медиумите во Македонија известуваат за прашањата што се однесуваат за правата од работен однос и правото за слободно синдикално здружување.

Анализата на резултатите од мониторингот треба натаму да помогне во подигањето на јавната свест за потребата од застапувањето на овие теми во медиумите.

Резултатите од мониторингот, меѓу другите, даваат одговор на следниве клучни прашања:

- Во колкав обем македонските медиуми известуваат за оваа тема?
- Дали при известувањето се зачувани основните професионални стандарди во новинарството?
- Дали текстовите се поттикнати од самостојни и оригинални истражувања на новинарите или се само известувања за настани организирани на овие теми?

Методологија

Станува збор за мониторинг на начинот на кој избран примерок од медиуми известува за проблемите и за аспектите на синдикалното здружување, а кои произлегуваат од прашањата за почитување на работните права, правото на здружување, безбедност при работа, почитување на Законот за работни односи и други законски одредби.

Изборот на медиумите чии написи на зададените теми се анализираат е направен имајќи ги предвид состојбата во медиумите, целите на мониторингот, потребите за анализа на резултатите од мониторингот, како и претходното искуство во оваа област.

Притоа, се водеше сметка избраните медиуми во примерокот да бидат релевантни, гледани/читани и соодветни за мониторинг, да бидат застапени електронски и печатени медиуми, медиуми кои се гледаат/читаат на национално ниво, на македонски и на албански јазик и медиуми од различна сопственичка припадност и уредувачка политика.

Оттука, изборот е направен на следниве медиуми:

- МТВ1 - национална телевизија, јавен сервис, на македонски јазик;
- АЛСАТ -М - национална телевизија на македонски и албански јазик;
- Фокус - неделник на македонски јазик
- Република - неделник на македонски јазик
- Дневник - национален дневен весник, на македонски јазик
- Слободен печат - национален дневен весник, на македонски јазик.
- Телма - национална телевизија на македонски јазик

Предмет на директен мониторинг беа написите во овие медиуми за избраните теми и делови од тие теми објавени во периодот од 1 февруари 2017 до 31 април 2017 година. Поточно, последната недела од февруари (22.02 - 01.03), третата недела од март (18.03.-25.03) и првата недела од април 2017 (01.04.-08.04)

Станува збор за комбинација од квантитативен и од квалитативен мониторинг, кој како резултат, покрај нумерички податоци, даде и сознанија за

квалитетот на анализираните написи, во смисла на запазување на професионалните новинарски стандарди.

Објавените написи и нивната содржина, меѓу другото, се анализираа од следниве аспекти:

- Тема на која се однесуваат написите;
- Страница/дел од вестите каде што е објавен написот;
- Рубрика во која е објавен написот;
- Големина на написот;
- Најава на написот на насловната страница/форшпанот;
- Илустрации на написот;
- Автор на написот;
- Жанровска припадност на написот;
- Број, статус и локација на изворите;
- Повод за написот;
- Консултирање на засегнатата страна и начинот на кој е таа пренесена во написот и др.

Предмет на анализа се збирните резултати од мониторингот, а не одделните резултати од кој било од вклучените медиуми.

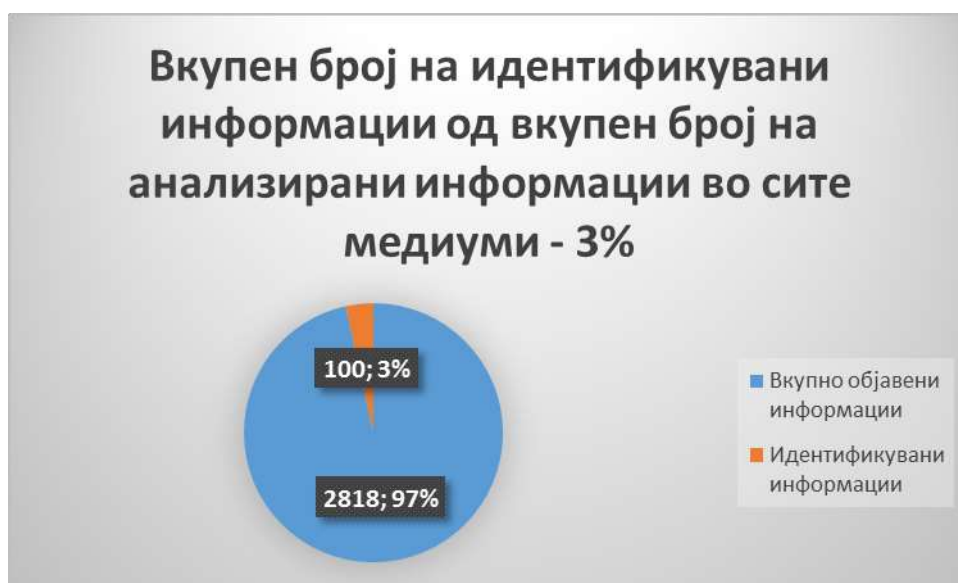
Клучни наоди

- Темите за правата од работен однос и правото за слободно синдикално здружување учествуваат минимално во содржината на македонските медиуми, а тоа во бројки изразено изгледа вака:

Во временски периодот од трипати по една седмица или во текот на 21 ден во седумте медиуми што беа следени објавени се вкупно 2.818 новинарски производи, поточно текстови или ТВ-прилози, од кои само 100 се однесуваат на темите во интерес на овој мониторинг.

Тоа значи дека синдикалните права и правата од работен однос

се застапени во македонските медиуми на ниво на статистичка грешка од само 3,5 проценти.

- Покрај тоа што репортерите речиси и да не известуваат за овие прашања, **кога ќе отворат вакви теми, тие ретко се појавуваат на насловните страници во весниците или, пак, во форшпанот од вестите.**

Во мониторираниот период од 100 новинарски производи, само 17 биле на насловната страница или во најавата на вестите, односно 20 проценти од овие објавените текстови и ТВ-прилози добиле некаков позначаен третман.

- Мониторингот покажа дека речиси половината од овие 100 новинарски производи, 45 текстови или прилози се мали или многу мали, 26 се

средни, а 29 се големи или многу големи. Заклучокот е дека и **кога се пишува на овие теми, тоа е малку и недоволно.**

- Мониторингот покажа и дека **кога се обработуваат овие теми, тоа е најчесто површно информирање на јавноста, без да се навлегува во анализа.** Тоа го покажува жанровската поделеност на овие 100 новинарски производи од каде што се гледа дека дури 79 проценти од нив се кратка или проширена вест, 11 проценти отпаѓаат на репортажи, а само 6 отсто на анализа.

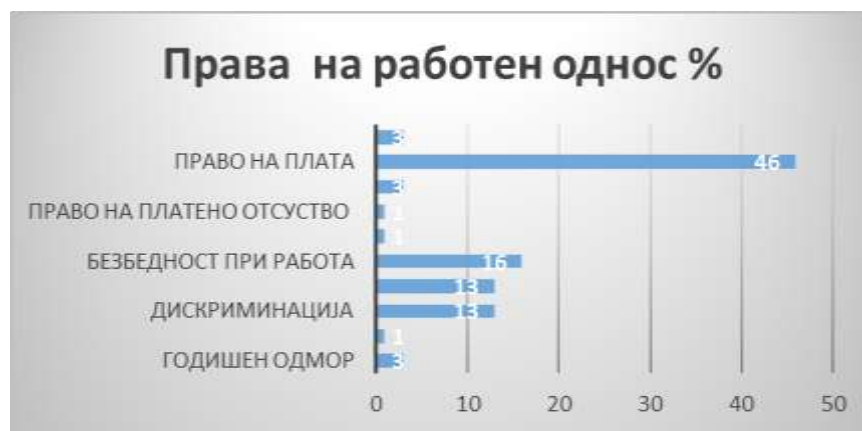

Детални резултати

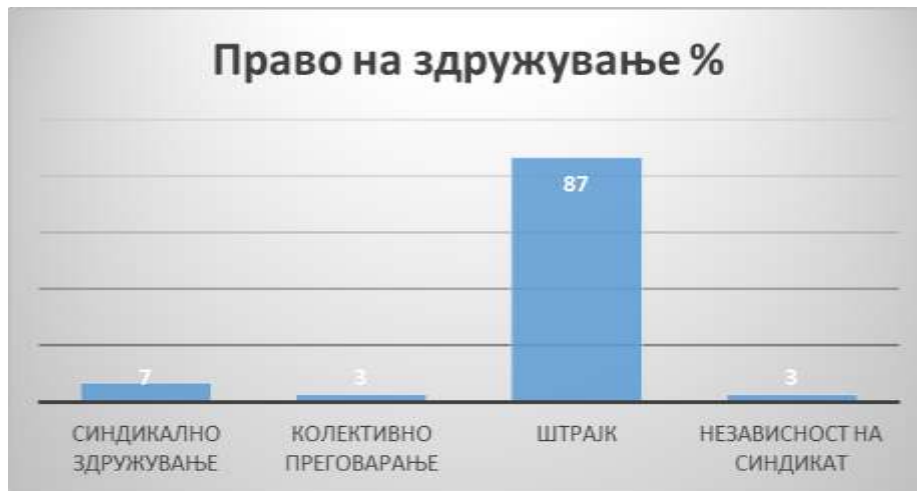
Деталните резултати на мониторингот покажаа кои одделни теми од областа на интерес се најмногу третираани во идентификуваните 100 новинарски производи за определениот период од 21 ден поделени во три различни седмици.

Исто така, тие откриваат и колку се почитувани професионалните новинарски стандарди при обработката на овие теми.

- Анализирани беа и одделните теми што ги опфаќаат овие 100 новинарски производи и резултатот е дека дури 46 проценти од нив, што и во апсолутна бројка е 46 текстови или прилози, се однесуваат на правото на плата, 16 информираат за теми поврзани со безбедноста при работа, по 13 ги третираат дискриминацијата и условите за работа, а мобингот, годишниот одмор и отказите се јавуваат во по само три новинарски производи.

- Индикативен е и податокот дека дури 87 од вкупно 100 новинарски производи, текстови или прилози, се поврзани со некаков штрајк.

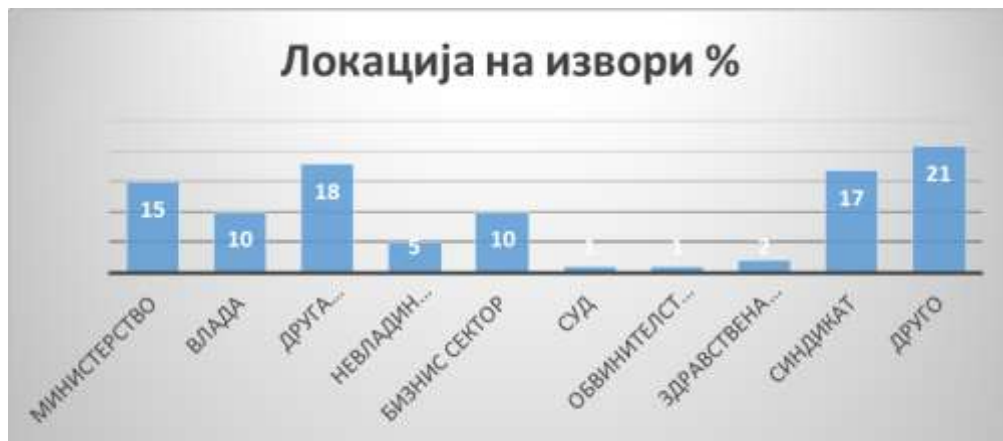

- Со оглед дека поголем дел од овие 100 новинарски производи по жанр се кратка или проширена вест и дека темите од интерес на овој мониторинг се површно обработени, тогаш не треба да чуди оти половината од нив имаат само еден извор.

Една четвртина имаат два извора, додека 21 процент се посериозни анализи и истражувања, кои вклучуваат три или повеќе консултирани страни.

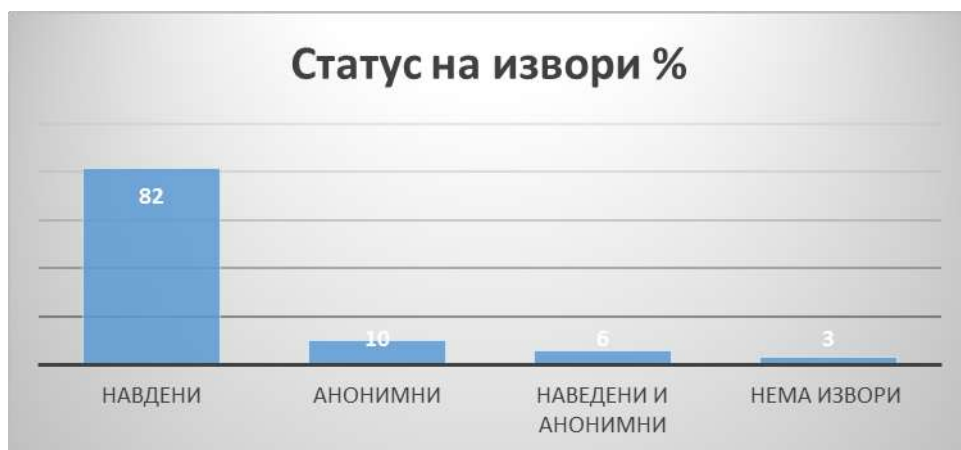

- Анализата покажа доминација на официјалните институции како извори во однос на невладините и синдикатите. Владата, министерствата, судот, обвинителството, здравствените и други институциите покриваат речиси половина од изворите се најчесто извори за овие текстови, дури во 45 пати се јавуваат како извори, додека синдикатите 17, бизнис-секторот 10, а невладините само 5.

- Со оглед дека најчесто се пренесуваат официјалните ставови на институциите и во најголем број на текстовите само и тие се извори, не треба да изненадува тие и се наведени како извор, меѓутоа тоа не му додава на квалитет на текстот.

Во 82 новинарски производи, изворите се наведени, во 10 се анонимни, во шест се комбинирани и анонимни и познати, додека во три текста или прилози нема наведен извори.

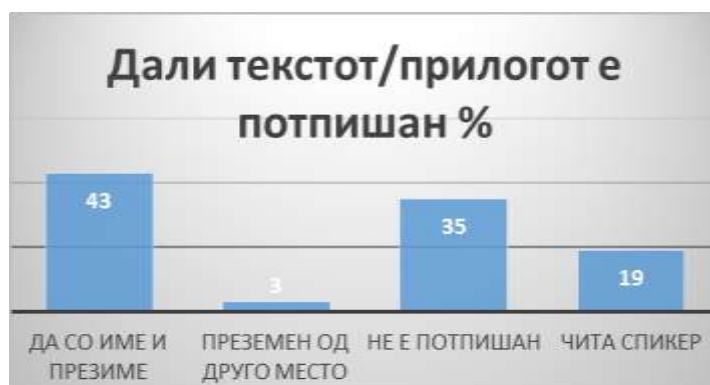
- Она што навистина треба да загрижува од аспект на новинарски стандарди е што во 53 проценти од овие новинарски производи не е консултирана засегнатата страна, додека во 42 проценти засегнатите биле прашани.

- Анализата покажа и дека повод за овие 100 новинарски текста во 72 случаи бил автентичен настан, 21 псевдо настан, додека за 7 случаи тоа не може да се дефинира.

- Нешто помалку од половина од 100 новинарските производи, точно 43 се потпишани, а 35 не се потпишани и 19 ги чита спикер на вести.

- Употребата на фотографијата е уште еден податок, кој покажува колку и како се третираат мониторираните теми. Само една третина или околу 35 отсто од новинарските производи имаат автентична фотографија од

настанот, додека другите две третини или немаат или имаат општа, архивска фотографија што ја илустрира повеќе или помалку успешно темата.

На крај, ССНМ се надева дека мониторингот може натаму да послужи и како основа за преземање низа други акции насочени кон подобрување на медиумското известување.

На новинарите може да им помогне да ги лоцираат слабите страни во сегашното информирање за темите што ги засегаат работните права и како патоказ за унапредување на нивното известување.

Оваа публикација се продуцира со помош на грант доделен преку проектот „РеФорМедиа - Унапредување на соработката меѓу граѓанското општество, институциите и граѓаните за спроведување реформи во медиумската сфера“, што го спроведуваат Македонскиот институт за медиуми и Мировниот институт од Љубљана со финансиска поддршка од Европската Унија. Содржините во оваа рубрика се одговорност единствено на Самостојниот синдикат на новинари и медиумски работници, и во никој случај не може да се смета дека ги одразуваат ставовите на Европската Унија.

